

Uttalande 2/2019 om användningen av personuppgifter i samband med politiska kampanjer

Antaget den 13 mars 2019

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande uttalande:

Engagemanget för väljarna är en naturlig del av den demokratiska processen. Den möjliggör utarbetandet av politiska program, gör det möjligt för medborgarna att påverka politiken och utvecklingen av kampanjer i linje med medborgarnas förväntningar.

Politiska partier, politiska koalitioner och kandidater förlitar sig i allt högre grad på personliga uppgifter och avancerad profileringsteknik för att övervaka och rikta sig till väljare och opinionsbildare. I praktiken får individer mycket personliga budskap och information, särskilt om plattformar för sociala medier, på grundval av personliga intressen, levnadsvanor och värderingar.

Prediktiva verktyg används för att klassificera eller profilera människors personlighet, egenskaper, stämningar och andra hävstångseffekter i stor utsträckning, vilket gör det möjligt att göra antaganden om djupa personlighetsegenskaper, inklusive politiska åsikter och andra särskilda kategorier av data. Utvidgningen av sådan databehandling till politiska ändamål innebär allvarliga risker, inte bara för rätten till privatliv och dataskydd, utan också för förtroendet för den demokratiska processens integritet. Avslöjandena om Cambridge Analytica visar hur en potentiell kränkning av rätten till skydd av personuppgifter kan påverka andra grundläggande rättigheter, såsom yttrandefrihet och frihet att hålla åsikter och möjligheten att tänka fritt utan manipulation.

Europeiska dataskyddsstyrelsen noterar att utöver politiska partier och kandidater kan flera andra aktörer delta i behandlingen av personuppgifter för politiska ändamål: plattformar för

sociala medier, intressegrupper, datamäklare, analysföretag och tillfälliga nätverk. Dessa aktörer kan spela en viktig roll i valprocessen och deras efterlevnad övervakas av oberoende dataskyddsmyndigheter.

Mot bakgrund av valen till Europaparlamentet och andra val i EU som är planerade till 2019 vill Europeiska dataskyddsstyrelsen understryka ett antal viktiga punkter som måste respekteras när politiska partier behandlar personuppgifter i samband med valverksamhet:

1. Personuppgifter som avslöjar politiska åsikter är en särskild kategori av uppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Som en allmän princip är behandlingen av sådana uppgifter förbjuden och omfattas av ett antal snävt tolkade villkor, såsom den uttryckliga, specifika, fullständiga informationen och de enskildas samtycke.¹
2. Personuppgifter som har offentliggjorts eller på annat sätt delats av enskilda väljare, även om de inte är uppgifter som avslöjar politiska åsikter, omfattas fortfarande och skyddas fortfarande av EU:s dataskyddslagstiftning. Till exempel kan användningen av personuppgifter som samlats in genom sociala medier inte genomföras utan att skyldigheterna i fråga om öppenhet, syfte och laglighet uppfylls.
3. Även om behandlingen är laglig måste organisationerna respektera sina övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen, vilket innebär skyldigheten att medge insyn och ge tillräcklig information till de personer som analyseras och vars personuppgifter behandlas, oavsett om uppgifterna har erhållits direkt eller indirekt. De politiska partierna och kandidaterna måste vara beredda att visa hur de har följt principerna för uppgiftsskydd, särskilt om principerna om lagenlighet, rättvisa och öppenhet.
4. Endast automatiserat beslutsfattande, inbegripet profilering, där beslutet, eller på liknande sätt i väsentlig grad påverkar den person som beslutet avser, begränsas. Profilering kopplad till riktade kampanjmeddelanden kan under vissa omständigheter orsaka "liknande betydande effekter" och ska i princip endast vara laglig, med den registrerades giltiga uttryckliga samtycke.²
5. Vid riktat fiske bör lämplig information ges till väljarna som förklarar varför de får ett visst budskap, vem som ansvarar för det och hur de kan utöva sina rättigheter som registrerade. Dessutom noterar styrelsen att det enligt vissa medlemsstaters

¹Se artikel 9 i GDPR. Ett exempel är uppgifter som på ett tydligt sätt har offentliggjorts av den registrerade, vilket, liksom andra undantag från särskilda kategorier av uppgifter, bör tolkas restriktivt, eftersom det inte kan användas för att hänvisa till legitima uppgifter.

Europeiska² dataskyddsstyrelsen har tidigare klargjort att en rättslig verkan som genereras av ett automatiserat beslutsfattande kan inbegripa att påverka en persons röst i ett val.

lagstiftning finns ett krav på transparens när det gäller betalningar för politisk annonsering.

Europeiska dataskyddsstyrelsen hänvisar politiska partier och andra berörda parter till den praktiska vägledning och de rekommendationer som utfärdats av flera dataskyddsmyndigheter om användningen av uppgifter i samband med val.³Kommittén välkomnar också de åtgärder som Europeiska kommissionen lade fram i september 2018⁴ och rådets och medlemsstaternas slutsatser om att säkra fria och rättvisa val till Europaparlamentet.⁵

Europeiska dataskyddsstyrelsens ledamöter arbetar också tillsammans med andra relevanta behöriga myndigheter⁶ för att säkerställa en konsekvent tolkning och efterlevnad av tillämpliga lagar, inklusive den allmänna dataskyddsförordningen, för att skydda förtroendet för säkerheten och integriteten i valet till Europaparlamentet och andra val i EU som planeras till 2019 och därefter.

Det är mycket viktigt att bestämmelserna om uppgiftsskydd följs, även när det gäller valverksamhet och politiska kampanjer, för att skydda demokratin. Det är också ett sätt att bevara medborgarnas förtroende för och förtroende för valen. Inför de kommande valtidsfristerna har dataskyddsmyndigheterna åtagit sig att övervaka och vid behov verkställa tillämpningen av principerna för uppgiftsskydd i samband med val och politiska kampanjer, såsom öppenhet, ändamålsbegränsning, proportionalitet och säkerhet samt utövandet av de registrerades rättigheter. Dataskyddsmyndigheterna kommer att utnyttja sina befogenheter fullt ut i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen och säkerställa samarbete och konsekvens i sina åtgärder inom ramen för Europeiska dataskyddsstyrelsen.

På Europeiska dataskyddsstyrelsens vägnar

Ordföranden

(Andrea Jelinek)

³Se bilaga I.

⁴Och särskilt vägledningen om tillämpningen av EU:s lagstiftning om uppgiftsskydd och rekommendationen om nätverk för samarbete i samband med val, transparens på internet, skydd mot cybersäkerhetsincidenter och bekämpning av desinformationskampanjer: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-cybersecurity-elections-recommendation-5949_en.pdf.

⁵<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6573-2019-REV-1/en/pdf>.

Till⁶ exempel inom ramen för de europeiska valnätverk som beskrivs närmare i kommissionens "valpaket" (se särskilt den rekommendation om nätverk för valsamarbete som nämns i fotnot 4 och kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 om ett kontrollförfarande i samband med överträdelser av bestämmelserna om skydd av personuppgifter i samband med val till Europaparlamentet).

